

Prečo deti (ne)počúvajú?

3 najčastejšie dôvody

Mgr. Simona Chicevič

S presným návodom ako to zmeniť

➤ Toto je dôležité! ◀

Vítam vás pri čítaní tohoto krátkeho pdf-ka, ktoré vám pomôže odhaliť **tri najčastejšie dôvody**, prečo deti nepočúvajú, keď od nich niečo vyžadujeme.

Kvôli stručnosti a prehľadnosti som si nemohla dovoliť ísť do väčšej hĺbky v tejto zaujímavej tématike. Napriek tomu verím, že vám pomôže, pretože zobrazuje najopakovanejšie sa dôvody, **ktoré vedú k nedorozumeniam v rodinách.**

Rodičia si potom môžu mysliet, že deti ich nepočúvajú, nechcú počúvať alebo dokonca, **že sú neposlušné.**

Pritom stačí len zopár informácií a jemná zmena pohľadu na správanie dieťaťa a **doma to môže vyzerat' úplne inak.**

01

Vývinové úlohy

Princíp tkvie v tom, že každé dieťa prechádza počas svojho rastu takzvanými vývinovými úlohami, kedy **potrebuje vykonávať určitú činnosť**, aby sa naučilo určitú zručnosť a preto hľadá príležitosti, ako ukojiť túto potrebu.

Ak nemá dostatok vhodných príležitostí vo svojom prostredí na precvičovanie tejto zručnosti, tak **hľadá a skúma všetky ostatné možnosti** ako túto úlohu vykonávať.

To sa môže rodičom javiť ako nevhodné správanie a činnosti to môžu byť napríklad: hádzanie vecí von z kočíka, zhadzovanie vecí zo stola, búchanie po predmetoch, sácanie do súrodencov,

vyťahovanie vecí zo zakázanej skrinky, prskanie vody v obývačke atď.. Za týmto všetkým treba v prvom rade vidieť **silnú a vrodenú potrebu** dieťaťa naučiť sa nejakú zručnosť.

Samozrejme, **mohlo by** za tým byť aj niečo iné, ale najčastejšie sa s tým stretávame práve v súvislosti s vývinovými úlohami.

Takže ak dieťa napríklad neustále zhadzuje niečo zo stola alebo hádže na ihrisku kamene, tak je za tým jeho priam **vedecké pozorovanie gravitácie**.

Deti jednoducho zaujíma čo sa stane, keď predmet dopadne na zem. Aký vydá zvuk. Odrazí sa alebo zostane ležať tam, kde dopadol.

V momentoch takýchto detských experimentov, ktoré sú nevyhnutné pre ich ďalší rast, sa môže

dospelákom zdať, že deti sa chovajú nevhodne, neslušne a keď ich skúšajú od činnosti odhovoriť alebo ich zastaviť, deti pokračujú v danej činnosti. **VTEDY DETI NEPOČÚVAJÚ!**

Pri vývinových úlohách to nie je preto, lebo deti nás chcú nahnevať, byť neposlušné, robiť zle. **Oni jednoducho MUSIA vykonať určité experimenty** a ak my im k tomu neposkytneme vhodné alternatívy, vhodné prostredie, tak budú takzvané robiť zle.

Vidíte, že je to v podstate len nedorozumenie?

Čo môžeme urobiť?

Čo môžeme ako dospeláci urobiť je, nájsť **vhodnú alternatívu**, ktorá spĺňa spoločenské normy slušného správania. Tak ak dieťa potrebuje napríklad hádzať predmety, poskytneme mu priestor, kde môže v bezpečí testovať túto svoju schopnosť. Môžeme ísť k jazeru a spolu hádzať kamene a palice do vody. Môžeme v detskej izbe dostredu umiestniť prútený kôš a triafať tam loptičky alebo poskladané ponožky. Fantázii sa medze nekladú a **čím rôznorodejšie príležitosti** deťom poskytneme, tým viac a **tým rýchlejšie** si môžu splniť túto vývinovú úlohu a posunúť sa na ďalšiu.

Čo môže a nemusí byť dobrou správou pre nás rodičov :). **Takže mám pre vás výzvu.** Keď si nabudúce budete chcieť automaticky pomyslieť, že vaše dieťa vás nepočúva, skúste sa na to pozrieť z pohľadu vývinových úloh.

Ja viem, napríklad hodiť niečo pred seba sa nám, skúseným dospelákom, **môže zdať absolútne nezaujímavé**, ale pre dieťa to znamená osvojenie si neskutočných schopností ako je správny úchop predmetu, koordinácia ruka-oko, pustenie predmetu v správnom čase, aby letel dopredu a nie dozadu a mnoho ďalších procesov od hrubej až po jemnú motoriku.

Môžeme byť hrdí na našich (ne)(po)slušníkov a namiesto pokarhania sa s nimi pustiť do činnosti a objavovať svet spolu. Čo poviete?

„The Bucket Theorie“

Keď som sa pred mnohými rokmi dopočula o tejto teórii, **zmenilo sa** naše fungovanie v rodine o 180 stupňov.

Tam, **kde boli konflikty, bola teraz pohoda** a príjemná nálada. Tam, kde sa môj syn staval na zadné, zrazu ako zázrakom spolupracoval.

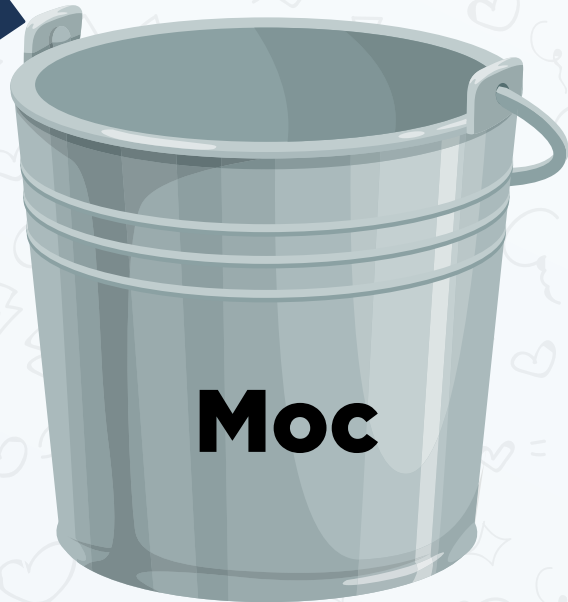
Či to bolo umývanie zubov, spoločné jedlo alebo chodenie spať, **vedeli sme sa všetci v danej situácii cítiť pohodlne.**

Tento rpístup je založený na dvoch kýblikoch, kde jeden reprezentuje POZORNOSŤ a druhý MOC.

03

Pozornosť

Moc

02

Podľa toho ako s dieťaťom jedáme, majú ich buď plné a potom s nami spolupracujú a počúvajú nás alebo majú kýbliky prázdne a potom s nami **potrebujú bojovať a spolužitie s nimi sa stáva nočnou morou.**

Takže našou úlohou ako rodičov je naplňovať tieto kýbliky, aby sa deti cítili šťastne a naplnené a oni budú potom nadšene spolupracovať. Ako na to?

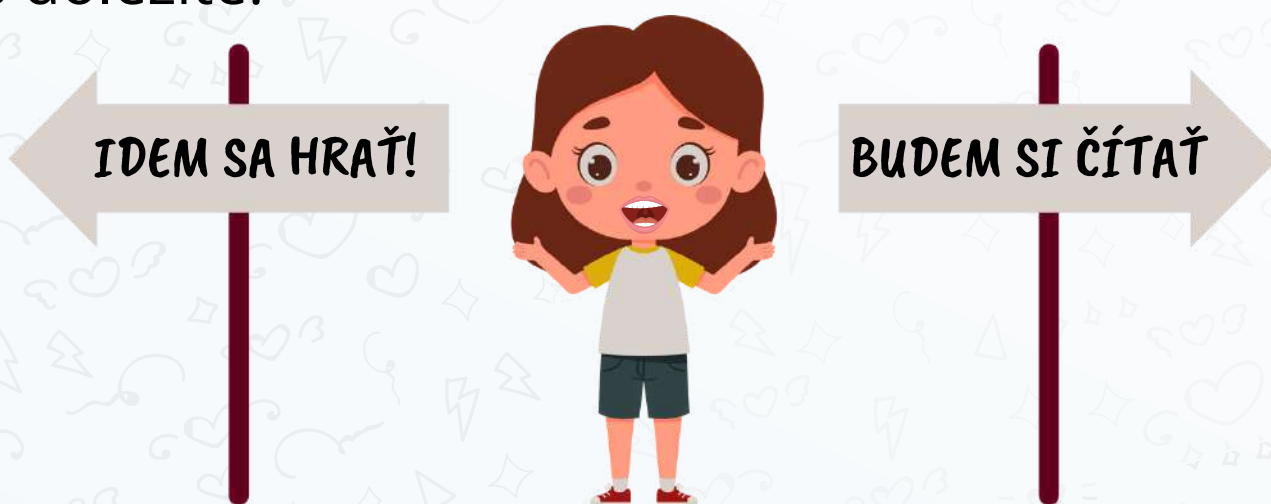
Čo môžeme urobiť?

Pozornosť môže prísť v rôznych formách: spoločne strávený čas, slová uznania, objatie, alebo jednoducho byť s dieťaťom a zdieľať momenty radosti či zvedavosti.

Keď je tento kýblik plný, dieťa sa cíti byť videné, vypočuté, naplnené a hlavne cíti, že je milované.

Tento pocit bezpečia a prijatia, je **základom pre ich ochotu spolupracovať** a byť otvorené našim pokynom a vedeniu.

Ako naplniť tento kýblik? Jeden z najúčinnějších spôsobov, je zavedenie "**kvalitného spoločného času**". Nemusí to byť nič veľkolepé – spoločná hra na zemi, čítanie obľúbenej knižky pred spaním, alebo len tiché objímanie. Dôležité je, že v tomto čase je vaša **plná pozornosť** venovaná dieťaťu. Tieto momenty sú pre nich potvrdením, že sú pre vás dôležité.

Plníme kýblik moci

Druhý kýblik, rovnako dôležitý, je ten, ktorý **reprezentuje túžbu po moci** – po schopnosti mať kontrolu nad vlastným životom a rozhodnutiami.

Táto potreba nie je výsadou len dospelých; deti ju cítia rovnako intenzívne. **Majú prirodzenú túžbu byť súčasťou rozhodovacieho procesu**, či už ide o výber oblečenia, jedla alebo spôsobu trávenia voľného času.

Ako môžeme ako rodičia naplniť tento kýblik?

Kľúčom je poskytovať im príležitosti pre malé, ale i veľké rozhodnutia.

To môže byť tak jednoduché, ako nechať ich vybrať, čo budú mať na večeru z dvoch zdravých možností alebo aké oblečenie si oblečú na prechádzku.

Týmto spôsobom im dávame vedieť, **že rešpektujeme ich potrebu po autonómii** a kontrole nad niektorými aspektmi svojho života.

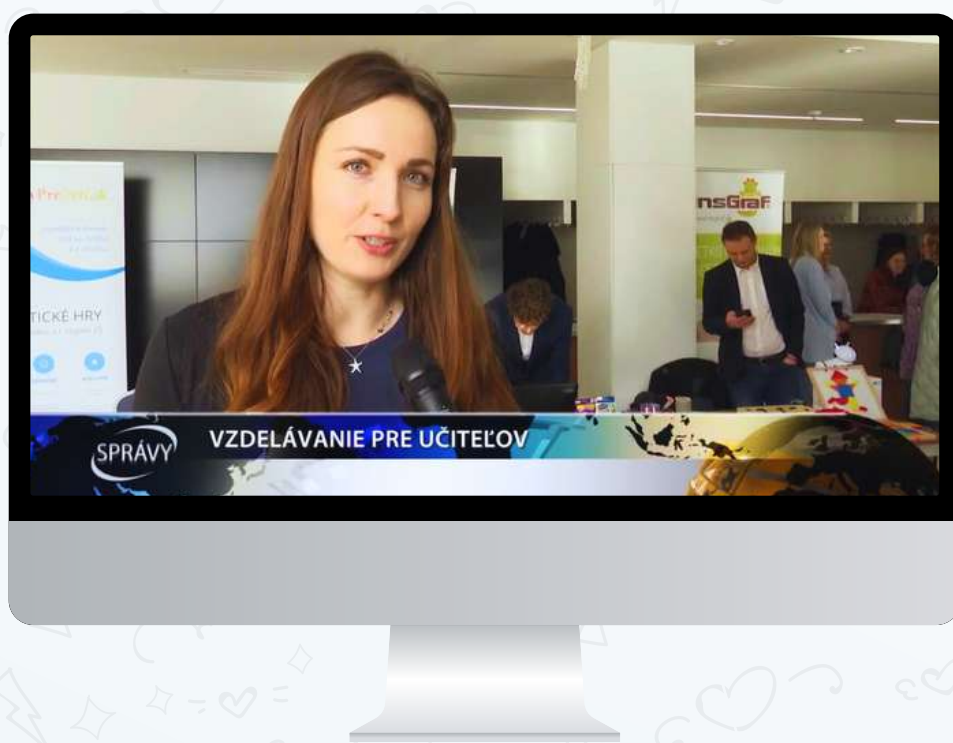
Je dôležité pochopiť, že keď sa deti stavajú "na zadné", často je to prejav prázdneho kýblika moci.

Sú situácie, ako napríklad jedenie, obliekanie alebo ranné pripravovanie, kde môžu cítiť, že **strácajú kontrolu** nad svojím telom a voľbami. V týchto chvíľach je dôležité nájsť spôsob, ako im vrátiť časť tejto kontroly, aby sme sa vyhli nepočúvaniu.

Kto som a ako vám môžem ďalej pomôcť?

Teší ma, že ste sa dočítali až sem. Verím, že vám tieto informácie pomôžu **zmeniť pohľad na správanie dieťaťa** a to, čo sa vám pred tým zdalo ako nepočúvanie, veľmi rýchlo premeníte na chvíle porozumenia a spolupráce.

Moje meno je Simona Chicevič a spolu s ostatnými pedagógmi skúmam výchovu a komunikáciu a publikujem získané poznatky v medzinárodných vedeckých časopisoch, **aby sa dostali k čo najviac rodičom.**

Stretnete ma vo facebookovej skupine „Ako na (ne)(po)slušníkov“ alebo v rodičovskej poradni, kde sa môžete opýtať na čokoľvek.

WWW.NEPOSUSNEDETI.SK

AKO NA (NE)(PO)SLUŠNÍKOV

EFEKTÍVNA KOMUNIKÁCIA
Návody pre rodičov, ktorí chcú komunikovať s deťmi tak, aby počúvali. Ktorým slovám sa radšej vyhnúť a ako byť rodičom pohodákom?

REŠPEKTUJÚCA VÝCHOVA
Presné kroky ako určovať hranice bez kriku, opakovania sa, bez boja a zbytočných zranení na detskej duši a výčitok na strane dospelákov.

RODIČOVSKÁ PORADŇA
Odpovede na páľčivé rodičovské otázky: Čo robiť, aby sa spolu súrodenci pekne hrali? Ako zariadiť, aby bola pri jedle pohoda? ...

NEPOSLUSNE DETI

Pri vstupe do našej komunity rešpektujúcich rodičov máme pre vás darček **Komunikačný ťahák** **ZDARMA** na stiahnutie.

Poradňa pre **starostlivých rodičov** a ich (ne)(po)slušníkov

Sme tu pre všetky vaše otázky ohľadom výchovy detí. Či už odmietajú spolupracovať alebo máte pocit, že niečo robia naschvál, hádajú sa medzi sebou alebo nechcú upratovať, **máme pre vás odpovede**. A možno vás trápi niečo, čo ste urobili vo výchove pred rokmi a **neviete ako z toho von** alebo sa vám zdá, že to doma **nezvládáte**, opýtajte sa. Do nášho dotazníka nám napíšte, čo presne vás trápi a my odpovieme do dvoch týždňov (ak to bude v našich silách, tak aj skôr).

CHCEM SA OPÝTAŤ

Budem sa tešiť na vašu spätnú väzbu na tieto informácie a ak vám pomohli, napíšte mi, prosím, krátku správu na **nasi@neposlusnici.sk**

Simona
z projektu

